

Anden påskedag 2025

Salmer: 220, 242, 541, 234 – 427

I liv i død, min Gud, vær du mig nær. Amen.

Sl 22, 22b-32; ApG 10, 34-41; Luk. 24, 13-35

Disciplenes vandring til Emmaus er historien om menneskets fremmedhed i verden, den verden, det til alle tider stoler mere på end på Gud, og som det derfor stedse vil forsøge at indrette på sin egen måde. Men til dem, der føler denne fremmedhed har kristendommen altså et godt budskab, for vi har en medvandrer, som vi ikke kan se, men som ikke desto mindre er der. Det er på én gang kristendommens store styrke og dens svaghed, for de færreste kan se værdien i at håbe på noget, vi ikke har set. Før jeg går til teksten, har jeg lyst til at fortælle lidt fra Tage Skou-Hansens roman, *Sidste sommer*, der på sin vis er en Emmaus-fortælling. Historien handler om præsten Herman, der som ung teologistuderende var aktiv i den kristent-nationale del af

modstandsbevægelsen, den virkelig idealistiske del af den, som håbede på en ny himmel og en ny jord, når krigen var omme, og havde en tro på, at alle mennesker ville se lyset i både kristendommen og Danmark, hæve sig over deres snævre særinteresser, altid gøre det bedste for landet og folket og holde op med at korrumpere folkestyret. Men da krigen slutter, bliver han hurtigt klar over, at han og hans kampfælle, Asger, der deler hans holdninger, ikke kommer til at få et ben til jorden.

Det gør derimod Helge E. Nielsen, der er fremtidens mand, fordi han som socialdemokrat allerede er ved at gøre karriere under Jens Otto Krag som både planøkonom og folketingskandidat. Ved et kollegiegilde oplever Herman og Asger pludselig, at Helge, som intet har bedrevet under krigen, er meget mere interessant for de andre, medens de til gengæld tvinges til at forsvare hver en handling, de har gjort under besættelsen, handlinger, som for alle var indlysende rigtige et halvt år tidligere. Helge mistænkeliggør de såkaldte

»genrejsere«, som Asger og Herman hører til, for var de i virkeligheden ikke kryptonazister og fjender af det hellige folkestyre? Det var jo ikke demokrater på Helges måde, der tog kampen op mod besættelsesmagten, og hvordan kunne Asger, der troede på Gud, f.eks. forsvare, at der blev slået mennesker ihjel under krigen? Selv om Asger forsvare sig, rammer Helge ham i hjertekulen; for Asger likviderede stikkere, og han mener, at det var det rette at gøre, fordi Gud ikke holder sig ude af verden, men kæmper i den. Netop fordi han tror på Gud, gik han til angreb mod den dæmoni, som stikkervirksomheden var. Den dag bliver både han og Herman klar over, at de er *»uhjælpeligt udenfor, komplet færdige.«* De passer ikke længere ind. For Asger bliver befrielsen et nederlag, han ikke kommer sig over; kort efter finder hans familie ham, efter at han har skudt sig selv, og Herman bliver så desillusioneret, at han på et tidspunkt rejser til Argentina, stifter familie og forholder sig ganske realistisk til tilværelsen og sine medmennesker. Men krigen er dog aldrig helt ovre for

ham, før Berlinmuren falder, og jubelscenerne derfra får idealismen til at melde sig hos ham igen. Blot for igen at få sine forventninger skuffet. Det er Hermans lære af livet og verden.

Det er sådan et par idealister som Asger og Herman, vi møder i evangeliet på deres angstfyldte vandring – bort fra Jerusalem, hvor deres håb om Israels forløsning endte sine dage på et kors som en gemen forbryder. De havde lagt nogle forestillinger i Jesus, som han slet ikke levede op til. De troede, han var en religiøs, politisk fører, der skulle bringe Israel tilbage til fordums storhed. Der var dog nogen i folket, der ikke havde set det i Jesus, som disciplene havde men så ham som blasfemiker. Eller også havde de set det samme, og netop derfor ville de af med ham; ypperstepræsterne og rådsherrerne, som havde overgivet Jesus til romerne og den sikre død. At være vokset op med forståelsen af at være Guds udvalgte folk kan være vanskeligt at begribe for et hvilket som helst nutidsmenneske, men det er jo

det særlige ved jødefolket, også i dag. Og selv om Jesus ikke var som nutidens politiske ledertyper, fordi han aldrig lagde skjul på, hvad han var kommet for, så havde man alligevel haft nogle andre forventninger til ham. Måske det ikke var så sært, for han fremstod jo et menneske med særlige kræfter og en særlig udstråling, og ingen havde på det tidspunkt oplevet, at der kan vendes op og ned på naturens gang, når først døden sætter ind. Derfor er det – også i dag – lettere at tro på døden end på opstandelsen. Vi forholder os jo til det, vi kan se. Og alle havde set Jesus dø. Men så var graven pludselig tom, hvilket var næsten endnu mere angstprovokerende. Dertil vidste alle, der havde fulgt Jesus, at hans skæbne kunne blive deres, så her går de to altså, bange og fulde af spørgsmål, da Jesus kommer til dem.

Men fordi de tror på døden, som de har set, holdes deres øjne til, som der så smukt står; man fornemmer næsten, at gravens sten i overført betydning er rullet hen for

deres blik, og de genkender ikke deres herre og mester. Han er fremmed for dem, men han taler, så deres hjerter brænder, og da han vil gå, kommer angsten og fortvivlelsen tilbage. De fleste har nok oplevet en situation eller flere situationer i livet, selv som voksne, hvor man kan føle sig uendelig bange for at blive forladt. Og derfor der er desperationen i den tryglende bøn genkendelig. »*Bliv hos os! Det er snart aften og dagen er allerede gået på hæld.*« Det er det gudsforladte menneskes bøn, men i modsætning til Jesus på korset bliver bønnen besvaret. Af Jesus selv. Han bliver hos dem. Ved aftensmåltidet sker det så, at disciplene går fra troen på døden til troen på livet, for i det øjeblik han bryder brødet, ser de ham, genkender ham og ved hvorfor, deres hjerter brændte, da han talte til dem. Og selv om han i samme øjeblik forsvinder, forsvinder også deres angst, og vi hører, hvordan de med det samme løber hjem til de andre disciple for at fortælle, hvad de oplevet. Det var så omvæltende et møde, de og mange andre havde i dagene efter korsfæstelsen, endda længe

efter, at historien om Jesu opstandelse siden har levet blandt mennesker. Også selv om vi stadig ved, at vi skal dø. Så vil vi gerne høre denne fortælling. Godt nok kom Israels forløsning på en helt anden måde, end disciplene havde tænkt, men hvilken storhed, der var og er i det. Når Gud i sin tid havde udvalgt dem til sit ejendomsfolk, var det fordi, frelseren, hans egen søn, skulle udgå fra dette folk. Og han skulle blive en velsignelse for alle folk i verden. Det ny sande Israel er nu kristenheden, og vi er et folk på vandring, et folk, der er fremmed i verden, som skal **være** fremmed i verden, et folk, som aldrig kan blive andet end jordens gæst og bære vidnesbyrd om deres frelser.

Og så vil jeg kort vende tilbage til Herman, som gør denne erfaring. Han vender hjem, og konfronteret med et Danmark, der har sat serien *Matador* på »repeat«, får han denne fornemmelse af endelig adskillelse og afsked og erkender, at fornemmelsen ikke et nederlag, da han først accepterer den. Han møder efter mange år Helge E.

Nielsen og ser, at også han er blevet fremmed i verden, fordi han i sit karriereræs har forlist to ægteskaber og skubbet sine børn fra sig. I sin ensomhed køber Helge Hermans barndomshjem, som Herman elskede. Men man kan ikke købe sig til kærlighed, og det ved Helge et eller andet sted godt. Han sover dårligt og er bange, for han lider af mareridt og rækker ud efter Herman, beder ham blive hos sig, da de mødes. Og det gør Herman, taler med ham, selv om de to dybest set ikke kan snuppe hinanden. Herman bliver Helges sjælesørger, og han kan være det, fordi han har kort forinden fået en guddommelig indsigt. Det sker, da han går over sin barndoms jorde og kommer til et sted, hvor han får en stærk følelse af at stå ved himlens port, at Gud er meget tæt på ham, at han bliver ét med åen og engen, som han er standset ved for at betragte. Da giver han afkald på Danmark, accepterer, at han ikke længere tilhører landet, fordi han nu ved, hvor hans udspring er. Hos Herren. Bogen slutter med, at Herman leder Helge hen til stedet.

Ja, vort udspring er hos Gud, han der blev Israels
forløsning, fordi han overvandt døden, en sejr, der ingen
grænser kender. Derfor skal – med salmistens ord:

*»Hele den vide jord (...) huske Herren og vende tilbage
til Herren; alle folkenes slægter skal kaste sig ned for
[ham]. For kongemagten tilhører Herren, han hersker
over folkene. Ja, alle, der sover i jorden, skal kaste sig
ned for ham, alle, der stiger ned i støvet, skal falde på
knæ for ham. (...) Der skal forkyndes om Herren for
kommende slægter, man skal forkynde hans retfærdighed
for folk, der fødes, for han greb ind!«*

Vor opgave er at give budskabet videre, og det lyder let,
men det er ikke altid. Alligevel skal vi forkynde, at Jesus
Kristus er vor frelser, for han greb ind.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og
Helligånd, du, som var, er og bliver én sand Gud,
højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.